

<VERSLAG>

Community of Practice Theory U

Bijeenkomst 4
Het Buitenhuis Buitenpaviljoen, Den Haag

19 januari 2010

Na een uitgebreide lunch werden alle aanwezigen welkom geheten in het Buitenhuis Buitenpaviljoen te Den Haag. Het openingswoord, door Mariëtte Stolk, zette direct de goede toon voor de rest van deze inspirerende middag: laten we met zijn allen proberen ons oordeel over anderen achterwege te laten, en met een *open mind, heart* en *will* aanwezig te zijn. Op een onbevooroordeelde manier naar een nieuwe situatie kijken is immers niet zo gemakkelijk als we denken. Een citaat van Rumi gaf deze gedachte perfect weer:

Out beyond ideas of wrong doing and right doing, there is a field. I'll meet you there.

Case Ministerie van VROM

Tijdens deze vierde bijeenkomst stonden wederom twee cases centraal. De eerste case werd gepresenteerd door Liane Lankreijer en Margreet Neefjes van het Ministerie van VROM. Aan haar was gevraagd de organisatie structureel te veranderen ("kleiner en beter"). Zij hebben de afdelingsestafette opgezet. Met behulp van Theory U hebben zij workshops en sessies georganiseerd, eerst voor een klein aantal geïnteresseerden, later gericht op een groot aantal afdelingen.

Peter Merry heeft 20 mensen opgeleid om Theory U in de praktijk te brengen. Hij lichtte zijn interpretatie van Theory U toe tijdens de bijeenkomst. Liane en Margreet schetsten het verdere werkproces in VROM, maar uiteraard gaven zij ook aan met welke problemen zij hebben geworsteld. De fasen zouden de principes van de 'U' volgen met vier workshops van een halve dag: observing, sensing, presencing and crystalising. Sommige afdelingen vonden één dag ook wel goed, of haakten na de eerste sessie af. Andere afdelingen gingen wel verder.

Voor alle sessies golden deze drie spelregels: spreek met intentie, luister met aandacht en wees je bewust van jouw bijdrage. De gesprekken die zo ontstonden gaven de ruimte voor een dieper inzicht in de echte veranderingsopgaven en versterkten het leervermogen van het ministerie. Liane en Margreet hadden de sterke indruk dat de cultuur van spreken in een aantal afdelingen was veranderd. Dat uitte zich met name in de openheid naar elkaar. Aan alle aanwezigen in de CoP werd gevraagd naar een aantal vragen te kijken die de sprekers zelf moeilijk konden beantwoorden, en deze vragen te herformuleren. Hoe ga je bijvoorbeeld om met het oude systeem, en hoe laat je inhoudelijke mensen bij je procesaanpak aansluiten? Een greep uit de golf aan feedback:

- Hoe is het voor jullie om je te verbinden met je eigen onmacht en de onmacht van de mensen in de organisatie?
- Als jullie het antwoord zijn, wie of wat is dan de vraag?
- Is er een waardeoordeel aan het oude systeem vastgekoppeld?
- Hoe raak je de intentie en het verlangen van iedereen?

Het gaat er uiteindelijk om de droom over de inhoud te combineren met de droom over wat je wilt bereiken. Peter Merry sloot deze case af met een passend citaat van Goethe:

*Whatever you can do, or dream you can, begin it.
Boldness has genius, power and magic in it. Begin it now!*

Na een korte pauze werden de aanwezigen weer teruggebracht bij zichzelf door een mooi verhaal van Jürgen Gohl, gevolgd door een moment van stilte. Mooi om te zien hoe iedereen de rust aangrijpt om even te ontsnappen aan alle drukte van deze dag.

Case Ruparé school

De tweede case werd gepresenteerd door Willem van Spijker en Luc de Vries. Willem was projectleider stedelijke vernieuwing in Amsterdam Nieuw West. Luc de Vries was bovenschools directeur van een aantal basisscholen in Amsterdam West, waaronder de Ru Paré, een openbare school die toen op de lijst van zwakste scholen stond.

Willem vertelde hoe hij zijn werk in Slotervaart is begonnen. De grote stapel nota's die al klaar lag liet hij liggen. In plaats daarvan is hij naar buiten gegaan, en is hij gaan luisteren naar een hele reeks mensen: Wat is er in de buurt aan de hand, waar ben je mee bezig, wat heb je nodig? Met wie moet ik nog meer spreken? In die ronde kwam hij ook de Ru Paré tegen. De ambtenaren van de gemeente en een deel van de docenten hadden de school eigenlijk al opgegeven, en daarmee was de toekomst voor de kinderen heel somber. Samen met Ahmed Marcouch (stadsdeelvoorzitter) en Luc de Vries is toen gewerkt aan een context waarin de school, maar vooral de kinderen van de wijk, wel een toekomst zou krijgen. Tot op het hoogste politieke niveau moesten zij die toekomst bevechten.

Ook in de school moest een hoop gebeuren: het management had versterking nodig, de helft van de leerkrachten moest vervangen worden en de school moest midden in de samenleving komen te staan. Twee interim directeurs hebben daar vorm aan gegeven. Zij zorgden ervoor dat de school afscheid nam van wat niet werkte en dat mensen die hier niet goed functioneerden werden overgeplaatst. Nieuwe mensen werden geworven, mensen van wie gevraagd werd zich minstens vijf jaar voor dit project in te zetten. Deze interne cultuurverandering had succes. De ouders voelden de beweging, werden actief in de school. De school kreeg een nieuw gebouw, in de vorm van een Community Center. Volgens de sprekers was de aanpak belangrijk, waarbij de verplichte coalitie van school, docenten en zelfs ouders een grote rol speelde. Uniek was het onverwoestbare vertrouwen in dit proces!

Op het eind dankte Mariëtte Stolk alle sprekers en aanwezigen voor hun bijdrage aan deze inspirerende middag. Op de borrel in het Buitenpaviljoen kon men nog even van gedachten wisselen over de cases – zonder te oordelen uiteraard.